

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 666/2024-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa občianskeho združenia **Združenie domových samospráv, o. z.**, Rovniankova 14, Bratislava, IČO 31 820 174, zastúpeného Tkáč & Partners, s.r.o., Hrnčiarska 29, Košice, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Svk/9/2023 z 27. júna 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práv podľa čl. 37, 41 a 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a práv podľa čl. 3 ods. 4 a čl. 9 ods. 2 Aarhuského dohovoru rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) sp. zn. 5Svk/9/2023 z 27. júna 2024 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Žiada, aby ústavný súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil najvyššiemu správneému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie (ďalej len „prvostupňový orgán verejnej správy“) v zisťovacom konaní rozhodnutím č. OU-ZH-OSZP-2020/010423-019 z 26. októbra 2020 rozhodol, že oznámenie Slovenskej správy ciest, Investičnej výstavby a správy ciest, Miletičova 19, Bratislava (ďalej len „navrhovateľ“), o zmene navrhovanej činnosti „Výstavba a zlepšenie bezpečnostných parametrov mostov na cestách I. triedy – 1. etapa, I/9 Ladomerská Vieska – most nad železnicou ev. č. 50-158“ sa nebude posudzovať v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie“) vzhľadom na stanoviská Ministerstva dopravy

a výstavby Slovenskej republiky, Banskobystrického samosprávneho kraja, mesta Žiar nad Hronom, obce Ladomerská Vieska, ako aj jednotlivých odborov Okresného úradu Žiar nad Hronom doručených k uvedenému oznámeniu, z ktorých vyplynuli konkrétne opatrenia zakomponované do rozhodnutia zo zisťovacieho konania, ktoré eliminujú alebo zmierňujú vplyvy na životné prostredie a ktoré bude potrebné rešpektovať v procese konania o povolení zmeny navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov. Na základe odvolania sťažovateľa (zainteresovanej verejnosti) Okresný úrad Banská Bystrica, odbor opravných prostriedkov, referát starostlivosti o životné prostredie (ďalej len „druhostupňový orgán verejnej správy“) rozhodnutím č. OU-BB-OOP3-2021/004017-005 z 15. marca 2021 napadnuté rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy potvrdil.

3. Správnu žalobu sťažovateľa zo 17. mája 2021, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy, ako aj rozhodnutia druhostupňového orgánu verejnej správy, tvrdiac, že sú nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov [§ 191 ods. 1 písm. d) Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“)], že skutkový stav, ktorý vzali orgány verejnej správy za základ napadnutých rozhodnutí, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu [§ 191 ods. 1 písm. f) SSP], a že došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánmi verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonných rozhodnutí vo veci samej [§ 191 ods. 1 písm. g) SSP], Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 76S/42/2021-183 z 12. júla 2022 zamietol ako nedôvodnú, keďže nemal žiadne pochybnosti, že prvostupňový orgán verejnej správy si v zisťovacom konaní zaobstaral všetky potrebné podklady na svoje rozhodnutie, pričom z jeho rozhodnutia, ako aj z rozhodnutia druhostupňového orgánu verejnej správy je zrejmé, prečo sa zmena navrhovanej činnosti nebude posudzovať podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

4. Kasačnú sťažnosť sťažovateľa zo 6. júna 2022 odôvodnenú tým, že správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 440 ods. 1 písm. g) SSP], najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom zamietol ako nedôvodnú (§ 461 SSP). S poukazom na predmet podnikania navrhovateľa a obsah administratívneho spisu, ktorého súčasťou sú stanoviská Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Banskobystrického samosprávneho kraja, mesta Žiar nad Hronom, obce Ladomerská Vieska, ako aj jednotlivých odborov Okresného úradu Žiar nad Hronom doručených k oznámeniu navrhovateľa, najvyšší správny súd námietky sťažovateľa týkajúce sa nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy, nevykonania konzultácií podľa § 63 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, porušenia práva sťažovateľa na informácie, ako aj nepreskúmateľnosti rozsudku krajského súdu, ktorý nereagoval na potrebu eurokonformného výkladu práva, ale postupoval formalisticky, nepovažoval za spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku krajského súdu. Rozsudok krajského súdu považoval za vecne správny, keďže aj podľa jeho názoru rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy a rozhodnutie druhostupňového orgánu verejnej správy vo svojich odôvodneniach dostatočne uvádzajú dôvody, na základe ktorých rozhodli vrátane toho, prečo sa zmena navrhovanej činnosti nebude posudzovať podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, v súvislosti s čím odkázal na závery svojich rozhodnutí vydaných vo veciach vedených pod sp. zn. 3Svk/4/2023, sp. zn. 7Svk/19/2021 a sp. zn. 2Svk/5/2022. Najvyšší správny súd uviedol, že podľa jeho konštantného právneho názoru vyjadreného napr. v rozsudku sp. zn. 4Svk/17/2021 (ktorý bol

predmetom ústavného prieskumu v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 615/2023) z § 64 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie vyplýva, že vo vzťahu k realizácii konzultácií nie je vylúčená pôsobnosť zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, teda ani § 21 o nariadení ústneho pojednávania, ktoré fakultatívne umožňuje správnomu orgánu nariadiť ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, na jeho vykonanie však účastník správneho konania nemá právny nárok. Sťažovateľ prvostupňovému orgánu verejnej správy doručil podanie označené ako „písomná konzultácia“, avšak v priebehu konania nepredniesol konkrétne žalobné námietky, ktorými by preukázal, že by konzultácie bolo potrebné vykonať i formou ústneho pojednávania. Čo sa týka namietaného porušenia práv sťažovateľa odvodených z čl. 4 ods. 1 a 2 Aarhuského dohovoru, najvyšší správny súd konštatoval, že tento sa netýka účasti verejnosti na rozhodovacích procesoch, ale všeobecného prístupu k informáciám o životnom prostredí na žiadosť verejnosti. Zákonom, ktorý upravuje všeobecný prístup verejnosti k informáciám, je zákon č. 211/2000 o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov a sťažovateľovi nič nebráni, aby svoju žiadosť podal podľa tohto zákona (k tomu pozri napr. rozhodnutie najvyššieho správneho súdu sp. zn. 3Svk/7/2022 z 30. januára 2024).

5. Z vlastnej rozhodovacej činnosti ústavný súd zistil, že v danej veci ide o tridsiatu siedmu ústavnú sťažnosť sťažovateľa v podstate toho istého obsahu, keď predchádzajúcich dvadsaťosem ústavných sťažností bolo pre zjavnú neopodstatnenosť už odmietnutých.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] s poukazom na dôležitosť činnosti, ktorú vykonáva v oblasti ochrany životného prostredia, v ústavnej sťažnosti (čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde) opakovane opisuje priebeh konania pred orgánmi verejnej správy a súdnymi, ktorým vytýka, že so sťažovateľom nekonali ako so zainteresovanou verejnosťou, ktorej právny poriadok priznáva široké oprávnenia vo veciach životného prostredia, pričom zmarili aj jeho legitímne očakávania, že na základe jeho správnej žaloby založia „aplikačný rozvoj v danej právnej oblasti“, a namiesto toho rozhodli o predmete sporu, ktorý v správnej žalobe, resp. v kasačnej sťažnosti nikdy neformuloval. V kontexte uvedeného napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu považuje za nepreskúmateľný pre nedostatok odôvodnenia, vydaný v rozpore s jeho vlastnou judikatúrou – rozsudkami sp. zn. 7Sžk/15/2017, sp. zn. 7 Ssk/100/2023 a inými.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia práv sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a 14 dohovoru, práv podľa čl. 37, 41 a 47 charty a práv podľa čl. 3 ods. 4 a čl. 9 ods. 2 Aarhuského dohovoru rozsudkom najvyššieho správneho súdu sp. zn. 5Svk/9/2023 z 27. júna 2024 o zamietnutí kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu č. k. 76S/42/2021-183 z 12. júla

2022, ktorým zamietol žalobu sťažovateľa, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy vydaných v zisťovacom konaní podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (body 2 až 4).

8. Sťažovateľ presvedčený o tom, že navrhovaná zmena činnosti bude mať vplyv na životné prostredie, považuje napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu za zjavne neodôvodnený (bod 5).

9. Po preskúmaní napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu v rozsahu argumentácie sťažovateľa uplatnenej v ústavnej sťažnosti ústavný súd nedospel k záveru o jeho arbitrárnosti či nedostatku odôvodnenia. Najvyšší správny súd s poukazom na účel zisťovacieho konania dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu o zamietnutí žaloby sťažovateľa je vecne správny, keďže aj podľa jeho názoru rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy a rozhodnutie druhostupňového orgánu verejnej správy vo svojich odôvodneniach dostatočne uvádzajú dôvody, na základe ktorých rozhodli vrátane toho, prečo sa zmena navrhovanej činnosti nebude posudzovať podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Z obsahu administratívneho spisu zistil, že orgány verejnej správy ukončili posudzovanie a vydali rozhodnutia, ktoré obsahujú konkrétne podmienky, ktoré eliminujú alebo zmiernujú vplyv navrhovanej činnosti na životné prostredie. Skutočnosť, že sťažovateľ uvedené podmienky nepovažuje za dostatočné, nie je spôsobilá spochybníť ústavnú udržateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu. Všeobecný súd totiž nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

10. K tvrdeniu sťažovateľa, že legitímne očakával, že správne súdy na základe jeho správnej žaloby založia „*aplikačný rozvoj v danej právnej oblasti*“, ústavný súd uvádza, že doktrína legitímnych očakávaní nie je absolútna, preto ani túto námietku nepovažuje za spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu.

11. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku a argumentácie sťažovateľa v ústavnej sťažnosti dospel už pri jej predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení.

12. Nemožno pritom ponechať bez povšimnutia, že ústavná sťažnosť nie je argumentačne koncipovaná tak, aby sa z nej dalo vyvodiť, ako mal napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu poškodiť sťažovateľa na ním označených právach, pretože absentujú ústavnoprávna argumentácia, relevantné námietky a prezentovanie súvislosti vo väzbe na konkrétne skutkové a právne okolnosti v posudzovanej správnej veci. Sťažnostná argumentácia pôsobí ako šablóna či formulár, ktorý je možné jednoducho a bez akejkoľvek námahy „prekopírovať“ do v poradí ďalšej ústavnej sťažnosti. Takéto odôvodnenie ústavnej sťažnosti na porušenie základných práv rozhodnutím najvyššieho správneho súdu nemožno zo strany ústavného súdu vyhodnotiť inak ako nedostatočné a tiež aj ako zjavne bezúspešné uplatňovanie práva zo strany sťažovateľa. Ústavný súd stabilne judikuje, že ústavná sťažnosť na porušenie základných práv nemôže byť naformulovaná nedostatočne a neurčito a vytvárať tak priestor pre dohady a dedukcie (III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, I. ÚS 291/2017, IV. ÚS 91/2018).

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona, a to tak v rozsahu namietaných procesných práv sťažovateľa, ako aj v rozsahu namietaných hmotných práv, ktorých porušenie sťažovateľ zakladal výlučne na porušení svojich práv procesnej povahy.

14. K rovnakým záverom ústavný súd dospel vo veciach sťažovateľa vedených pod sp. zn. I. ÚS 49/2023, sp. zn. II. ÚS 30/2023, sp. zn. III. ÚS 357/2023, sp. zn. III. ÚS 408/2023, sp. zn. III. ÚS 615/2023, sp. zn. III. ÚS 416/2023, sp. zn. II. ÚS 477/2023, sp. zn. IV. ÚS 598/2023, sp. zn. I. ÚS 444/2024, sp. zn. IV. ÚS 359/2024 a iných.

15. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. novembra 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu